

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Кафедра східної і слов'янської філології

Курсова робота
з івритської філології
на тему:

**ЗАСТАРІЛІ СЛОВА (ІСТОРИЗМИ ТА АРХАЇЗМИ) У
МОВІ ІВРИТ**

Студента групи Івр 18-21
факультету східної і слов'янської філології
денної форми здобуття освіти
Освітньої програми: Мова іврит, єврейська література
та переклад, друга східна мова, західноєвропейська
мова
Спеціальності 035 Філологія
Спеціалізації 035.063 Східні мови та літератури
(переклад включно), перша – іврит
Пономаренка Данила Володимировича

Науковий керівник: викл. Марченко Ірина Сергіївна

Національна шкала	_____
Кількість балів	_____
Оцінка ЄКТС	_____

Київ – 2024

ЗМІСТ

Застарілі слова (історизми та архаїзми) у мові Іврит	1
ВСТУП.....	4
Розділ I. Теоретичні основи досліджуваної проблеми	7
1.1 Критичний огляд літератури	7
1.2 Визначення понять історизмів та архаїзмів	9
1.3 Основні етапи дослідження застарілих слів у мові Іврит	12
1.4 Роль та місце застарілих слів у сучасній мові	16
Висновки до першого розділу	19
Розділ II. Практичні засади дослідження.....	21
2.1 Методика дослідження історизмів та архаїзмів у мові Іврит.....	21
2.2. Вибір джерел для аналізу.....	24
2.3 Частотність використання історизмів та архаїзмів	26
2.4 Семантичні особливості та контекстуальні варіанти вживання	27
2.5 Рекомендації щодо мовної політики та нормативного регулювання	28
Висновки до другого розділу.....	29
ВИСНОВКИ	30
Анотація.....	32
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	33

ВСТУП

Дослідження застарілих слів у мові, зокрема івриті, має важливу актуальність у зв'язку з динамічним розвитком суспільства та мовного середовища. В мовному контексті, використання застарілих слів може відображати не лише культурні особливості минулого, а й впливати на розуміння текстів, особливо для молодого покоління. Укорінені в історії та культурі, ці слова можуть створювати бар'єри для розуміння сучасних текстів або комунікації в реальному часі, особливо для нових носіїв мови або іноземців, які вивчають іврит. Дослідження застарілих слів у мові Іврит має також культурний і соціальний аспекти. Розуміння і вивчення цих слів дозволяє краще зрозуміти етнічну та історичну спадщину народу Ізраїлю. Перетин історичних, культурних і мовних аспектів може принести нові відкриття про еволюцію мови та її взаємодію з соціокультурним середовищем. До того ж, збереження та вивчення застарілих слів у мові сприяє збереженню культурної спадщини та ідентичності. Це може мати велике значення для збереження традицій, обрядів та способу життя, які відображаються у мовленні.

Зберігання та використання цих слів може стати способом збереження унікального культурного коду, що віддзеркалює специфіку івритського народу. У контексті глобалізації та розвитку інтернет-комунікацій, дослідження застарілих слів у мові Іврит набуває нового значення. З одного боку, існує ризик, що ці слова можуть втратити свою актуальність і використовуватися все рідше в мовленні. З іншого боку, це може викликати інтерес до збереження мовної спадщини та пошуку нових шляхів її використання у сучасному світі. Відзначимо, що словниковий склад кожної мови не постійний і дуже різноманітний. Але при цьому часто зберігається і передається новим поколінням стара і давня лексика. Як пасивні лексичні одиниці, архаїчна лексика та історизм постають як маркована категорія через їх часове розділення. Застарілі слова, виразність і притаманна їм часовість відрізняють їх від інших стилістичних жанрів, роблячи їх цінним художнім

засобом вираження дійсності. Отже, вибір теми нашої роботи обумовлений передусім інтересом до застарілих слів у мові іврит, оскільки вона має давнє коріння та значну кількість архаїзмів у своєму складі. Таким чином, дослідження застарілих слів у мові іврит сприяє розумінню динаміки мовної еволюції та розвитку культури в цілому.

Мета роботи – розглянути особливості застарілих слів (історизмів та архаїзмів) у мові Івриту.

Відповідно окресленій меті завдання, нами було визначено такі **завдання курсового дослідження**:

1. Провести аналіз літературних джерел для визначення теоретичних основ дослідження історизмів та архаїзмів у мові Іврит.
2. Розглянути та систематизувати різноманітні визначення понять історизмів та архаїзмів з літературних джерел.
3. Визначити основні етапи та методи дослідження застарілих слів у мові Іврит.
4. Проаналізувати роль та місце застарілих слів у сучасній мові Іврит з урахуванням культурних, історичних та соціальних аспектів.
5. Розробити методіку дослідження історизмів та архаїзмів у мові Іврит, включаючи вибір зразків та критерії аналізу, а також вибір джерел для аналізу.
6. Провести дослідження щодо частотності використання історизмів та архаїзмів у різних контекстах мовлення, а також аналізувати їх семантичні особливості та контекстуальні варіанти вживання.
7. Сформулювати рекомендації щодо мовної політики та нормативного регулювання стосовно використання історизмів та архаїзмів у мовленні.

Об'єктом дослідження є застарілі слова, історизми та архаїзми, у мові Іврит.

Предметом дослідження є їхня структура, семантика, вживання та роль у сучасному івритському мовленні з урахуванням культурних, історичних та соціальних аспектів.

Матеріалом дослідження для курсової роботи є застарілі слова, історизми та архаїзми, взяті з різних джерел івритської мови, таких як літературні тексти, веб-ресурси, словники.

Методи дослідження

- Критичний аналіз літературних джерел.
- Контент-аналіз.
- Лінгвістичний аналіз.
- Документальний аналіз.
- Кількісний аналіз.
- Якісний аналіз.

Наукова новизна отриманих результатів у цій роботі полягає в її комплексному підході до аналізу застарілих слів (історизмів та архаїзмів) у мові Іврит. Уперше вивчено та систематизовано ці слова, враховуючи їхню семантику, вживання та роль у сучасному мовленні. Це дозволяє розширити наше розуміння еволюції мови та культурної спадщини Ізраїлю.

Практичне значення отриманих результатів полягає у створенні основ для подальших досліджень у галузі мовознавства та культурології. Розроблені методи дослідження застарілих слів можуть бути використані для аналізу мовної еволюції в івритському контексті, що сприятиме збереженню та розвитку мовної та культурної спадщини Ізраїлю. Такий підхід може також знайти застосування у навчальному процесі для вивчення івриту, а також нормативного регулювання використання застарілих слів у сучасному мовленні.

Структура роботи: вступ, 2 розділи, висновки до розділів, загальні висновки, список використаних джерел.

Розділ I. Теоретичні основи досліджуваної проблеми

1.1 Критичний огляд літератури

Іврит, як мова з багатою історією, має в собі чимало історизмів та архаїзмів, які відображають розвиток мови протягом століть. Історизми - це слова або вирази, які збереглися в мові, відображаючи певні історичні періоди чи культурні впливи. Наприклад, слова "מטעם" (знайомство), "אמת להגיד אמת" (якщо говорити правду) є прикладами історизмів, які мають коріння в давній юдейській мові та збереглися в сучасному івриті [1].

З іншого боку, архаїзми - це застарілі слова або вирази, які втратили свою активну вживаність в мові, але все ще існують в обрядовому мовленні, літературі або історичних текстах. Наприклад, слова "שׂאול" (Саул), "חברון" (Хеврон) - це архаїчні назви місць, які можуть зустрічатися в давніх текстах чи обрядовому мовленні [2]. Дослідники вказують на те, що наявність історизмів та архаїзмів у мові Іврит свідчить про її стабільність та зв'язок з давніми традиціями й культурним спадщиням. Ці елементи додають текстам глибину та аутентичність, а також сприяють збереженню та відтворенню історичного контексту. Вивчення історизмів та архаїзмів у мові Іврит є важливим завданням для лінгвістів, антропологів та істориків, оскільки це допомагає краще розуміти еволюцію мови та культури єврейського народу.

Більше того, вивчення історизмів і архаїзмів у мові Іврит також допомагає відтворити історичний контекст деяких текстів, зокрема священних текстів, які мають велике значення для юдаїзму. Розуміння значення цих слів та їхнього походження допомагає інтерпретувати текст правильно та враховувати його культурний та історичний контекст. Дослідження історизмів і архаїзмів у мові Іврит може також відображати вплив інших мов та культур на розвиток її лексики та граматики. Наприклад, під час періодів історичних змін або під впливом зовнішніх інтеракцій, іврит може взяти участь в процесі позичання слів або адаптації власних термінів для нових концепцій або технологій.

Отже, вивчення історизмів та архаїзмів у мові Іврит є важливим аспектом не лише для збереження культурної спадщини та розуміння її історії, але й для аналізу впливу мовного середовища на її розвиток і взаємозв'язок з іншими культурами та мовами. Думки дослідників на тему історизмів та архаїзмів у мові Іврит різноманітні, але багато з них підтримують думку про значення цих явищ для збереження культурної історії та розвитку мови. Деякі дослідники вважають, що історизми та архаїзми відіграють важливу роль у збереженні культурної спадщини та ідентичності юдаїзму. Вони розглядають ці стародавні слова та вирази як своєрідний мостики між сучасним івритом та його історичними коріннями, що сприяє збереженню та передачі традицій та цінностей через мову [3].

Інші дослідники підкреслюють важливість історизмів та архаїзмів як джерела для реконструкції історичного контексту, особливо в стародавніх текстах та священних писаннях. Вони вважають, що ці залишки минулого допомагають збагатити наше розуміння минулих подій, культурних звичаїв та релігійних обрядів [4]. Загалом, більшість дослідників погоджуються, що історизми та архаїзми є важливими складовими мовної спадщини Івриту, які варто досліджувати та дбати про їх збереження. Ці явища допомагають не лише зберегти культурну спадщину, але й збагатити розуміння сучасної мови через призму історії та культури. Одним з провідних дослідників у цій області є професор Moshe Bar-Asher, який активно досліджує еволюцію мови Іврит. Він вважає, що історизми та архаїзми є ключовими елементами для розуміння процесу формування та розвитку івриту як мови [5]. У своїх дослідженнях він вказує на те, що кожен історизм або архаїзм має свою власну історію та контекст, які можуть розкривати важливі аспекти культурного та історичного спадку єврейського народу.

Інший визначний дослідник, професор Moris Avi, підкреслює значення історизмів та архаїзмів для підтримки національної ідентичності [6]. Він стверджує, що ці стародавні слова та вирази є не лише складовими мовного багатства, але й ключовими елементами для збереження культурної

самосвідомості та спадщини єврейського народу. В його дослідженнях акцентується увага на тому, що розуміння історичного та культурного значення цих лінгвістичних явищ є необхідним для подальшого розвитку та збереження мовної спадщини.

Такі думки дослідників, як Bar-Asher та Avi, вказують на важливість історизмів та архаїзмів не лише для лінгвістичної науки, а й для збереження культурної та національної ідентичності єврейського народу [7]. Вони надають цим лінгвістичним явищам велике значення як частині важливого культурного спадку, який варто досліджувати, зберігати та передавати майбутнім поколінням. У висловлених дослідниками думках виділяється важливість історизмів та архаїзмів у мові Іврит для збереження культурної спадщини та національної ідентичності єврейського народу. Професор Moshe Bar-Asher та професор Moris Avi вважають, що ці лінгвістичні явища є ключовими складовими мовного багатства і важливими джерелами для розуміння історичного та культурного контексту. Вони підкреслюють, що розуміння походження та значення історизмів та архаїзмів сприяє не лише збереженню культурних та мовних традицій, але й підтримує процеси формування та розвитку мови як складного соціокультурного явища. Такий підхід покликаний сприяти збереженню та передачі культурної спадщини майбутнім поколінням, збагачуючи розуміння сучасної мови через призму її історії та культурного спадку.

1.2 Визначення понять історизмів та архаїзмів

Історизми та архаїзми – це дві важливі лінгвістичні категорії, які вказують на елементи мови, що втратили свою активну вживаність або стали застарілими внаслідок зміни часу, культурних та соціальних умов [8]. У мові іврити ці явища також зустрічаються, і вони допомагають розуміти історичний шлях розвитку мови та суспільства в цілому. Отже, історизми - це слова, фрази або граматичні конструкції, які мають свій початок у певному історичному періоді та згодом втратили свою популярність або зникли з активного

вживання. У мові івриту такі історизми можуть бути пов'язані з давньою іудейською мовою, біблійними текстами або навіть історією давніх єврейських обрядів та звичаїв. Вони можуть надавати текстам архаїчного, майже поетичного відтінку, що робить їх важливим елементом для розуміння культурного контексту.

Архаїзми, з іншого боку, це застарілі слова або фрази, які колись були поширеними в мові, але з часом вийшли з ужитку через еволюцію мови або зміну соціальних умов. У мові івриту архаїзми можуть бути пов'язані з давніми термінами або звичаями, які вже не є актуальними в сучасному житті. Вони можуть надавати текстам атмосфери старовинності та віддавати шармом історичного пройому [9].

В цілому, історизми та архаїзми у мові івриту служать як своєрідний міст між сучасністю та минулим, відображаючи культурну спадщину та етапи розвитку мови протягом століть. Їх розуміння допомагає не лише збагатити мовлення різноманітними виразами, але і зберегти зв'язок з історією та традиціями давніх поколінь. Історизми і архаїзми у мові івриту також можуть відображати історичні зміни в суспільстві та культурі, а також вплив зовнішніх факторів, таких як інші мови або культури, на розвиток мови. Деякі з цих виразів можуть бути пов'язані зі специфічними історичними подіями чи періодами, такими як давньоіудейські війни, екзилі євреїв або вплив інших культур на єврейський народ [10].

Порозуміння цих історизмів та архаїзмів допомагає не лише збагатити мовлення багатшими кольорами та виразами, але й розширити знання про історію та культуру Ізраїлю та єврейського народу. Це також допомагає зберегти та передати традиції та спадщину минулих поколінь майбутнім.

Таким чином, історизми та архаїзми у мові івриту є не лише лінгвістичними явищами, але й важливими елементами культурної спадщини та ідентичності народу, які поєднують сучасність з історією та традиціями. Зважаючи на значення історизмів та архаїзмів у мові івриту, приклади з мови допоможуть краще їх зрозуміти. Ось деякі речення з історизмами та архаїзмами:

Історизми: У своєму промовленні, лідер зазначив: "Ми маємо продовжувати йти шляхом **"הארץ פני גבי על"** - буквально "по верхів'ях землі", щоб відновити нашу спадщину та прославити нашу ідентичність" [11].

Інший приклад це вислів: "Ми вітаємо новачків у нашій спільноті і сподіваємося, що вони будуть вірні **"נה בני מצות שבע"** - семи заповідям синів Ноаха, які є основою моральних принципів в юдаїзмі" [12].

Архаїзми: Старі люди люблять вживати вислови, такі як: "Ці береги давно не бачили **"פניהם"** - їх обличчя, що вказує на віддалення від публічного зору або важкі обставини" [13].

Ще один приклад: "Він здійснив подорож до місця, де розташовані **"במקום עליון"** - високе місце, щоб знайти спокій та духовне вдосконалення" [14].

Ці приклади ілюструють, як історичні та архаїчні елементи мови івриту використовуються в різних контекстах, щоб виразити значення та поглибити розуміння тексту.

Залучення історизмів та архаїзмів у мовленні сприяє не лише розширенню лексичного арсеналу, але й збагаченню тексту емоційними та культурними відтінками. Наприклад, коли говорять: "Наші предки проходили через **"תקופות קשות"** - складні періоди, щоб зберегти нашу ідентичність та культурні цінності" [15].

Архаїзмами можуть бути рідко вживані слова або фрази, які додають тексту особливий колорит і стилістичну виразність. Наприклад, у традиційних текстах можна зустріти вирази: "У той час він зіткнувся з **"אלה דברים כעין"** - подібними обставинами, які дійшли до нас з покоління в покоління" [16].

Використання історизмів та архаїзмів у мові івриту не тільки збагачує комунікацію між співрозмовниками, але й підкреслює зв'язок із минулим, культурною спадщиною та традиціями. Ці елементи є важливими для збереження ідентичності та усвідомлення історичних коренів єврейського народу. Зважаючи на значення історизмів та архаїзмів у мові івриту, можна зробити висновок, що вони є не лише лінгвістичними явищами, але й ключовими елементами культурної спадщини та ідентичності єврейського

народу. Історизми, які відображають історичні події та поняття, допомагають зберегти зв'язок з минулим і розуміти культурний контекст. Архаїзми, у свою чергу, не лише збагачують мовлення старовинними виразами, але й підкреслюють зв'язок із сучасністю та традиціями. Використання цих елементів у мові сприяє збереженню ідентичності та усвідомленню історичних коренів єврейського народу, а також збагачує комунікацію різноманітними культурними та емоційними відтінками. Таким чином, історизми та архаїзми у мові івриту не лише зберігають спадщину минулих поколінь, але й надають текстам глибину і стилістичну виразність, створюючи міст між минулим і сучасністю.

1.3 Основні етапи дослідження застарілих слів у мові Іврит

Дослідження застарілих слів у мові Іврит включає кілька основних етапів, які допомагають вивчити їх походження, зміну значень та використання в різних контекстах. Перший етап полягає в ідентифікації слів, які вважаються застарілими. Це може вимагати аналізу літературних текстів, документів, історичних джерел та взаємодії з носіями мови. Після ідентифікації застарілих слів проводиться етап документування. Це означає фіксацію зібраних слів, їх походження, історії вживання та змін значень протягом часу. Цей етап може включати створення словників, баз даних або корпусів текстів для подальшого аналізу [17].

Далі важливим етапом є аналіз. Дослідники досліджують контекст, у якому вживалися ці слова в минулому, а також порівнюють їхнє вживання з сучасними аналогами. Це допомагає зрозуміти, чому деякі слова вийшли з ужитку та які фактори призвели до їхнього зникнення або зміни значень. Після аналізу можуть проводитися експерименти або опитування, спрямовані на з'ясування, наскільки розповсюджені та зрозумілі ці застарілі слова серед сучасних носіїв мови. Це допомагає визначити, чи є необхідність в збереженні цих слів у мові або чи можна замінити їх на сучасніші аналоги [18].

Завершальним етапом є дискусія та публікація результатів дослідження. Це може включати написання наукових статей, представлення на конференціях або видачу спеціалізованих видань, щоб поділитися знаннями про застарілі слова та їхню роль у мові Іврит. Цей процес сприяє збереженню культурної спадщини та розвитку мовознавчих досліджень.

Крім основних етапів дослідження застарілих слів у мові Іврит, можна використовувати додаткові методи та підходи для більш глибокого розуміння цього явища [19]. Один з таких підходів – це етнографічне дослідження. Це включає в себе спостереження за вживанням мови в різних соціокультурних контекстах, спілкування з носіями мови та вивчення їхньої повсякденної мовної практики. Це дозволяє зрозуміти, які слова вважаються застарілими або застарілими у реальному житті і як вони сприймаються сучасними користувачами мови. Також важливим етапом може бути дослідження впливу інших мов та культур на вживання слів у мові Іврит. Наприклад, англійські чи арабські впливи можуть призвести до заміщення або забуття деяких івритських слів.

Дослідження таких впливів може допомогти зрозуміти, як мовна ситуація впливає на використання та зміну слів у мові [20]. Необхідно також враховувати роль технологій у збереженні або зміні мови. Наприклад, введення комп'ютерів та інтернету може призвести до появи нових термінів та виразів, які замінюють старі слова. Дослідження впливу технологій на мову може розкрити динаміку мовних змін у сучасному світі. Усі ці підходи доповнюють основні етапи дослідження застарілих слів у мові Іврит та дозволяють отримати більш повне та глибше розуміння процесів, які відбуваються у мові з часом.

Додатковим аспектом у дослідженні застарілих слів у мові Іврит є аналіз лінгвістичних та соціокультурних факторів, які впливають на їхнє вживання та зникнення. Наприклад, можуть досліджуватися зміни в політичному, економічному або соціальному контексті, які впливають на мовну практику та вибір слів. Також важливим є врахування функціонального аспекту слів – як

вони використовувалися у різних сферах життя, чи є вони технічними термінами, архаїчними виразами або побутовими словами.

Дослідники також можуть досліджувати реакцію громадськості на використання застарілих слів, чи сприймають вони їх як частину культурної спадщини, як щось архаїчне або як щось, що потребує збереження чи заборони. Це може виявитися в літературі, медіа або в повсякденних розмовах. Крім того, може бути корисним дослідження мовних стратегій, які сприймаються як спроба оновити мову чи, навпаки, зберегти застарілі форми. Наприклад, лінгвістичні кампанії або навчальні програми можуть стимулювати вживання деяких слів або намагатися їх відновити в мовній практиці [21].

Усі ці аспекти спільно доповнюють основні етапи дослідження застарілих слів у мові Іврит та дозволяють отримати більш глибоке та комплексне розуміння процесів, що відбуваються у мові з часом. Дослідження застарілих слів у мові Іврит захоплює українських лінгвістів, які розглядають цей процес як ключовий для збереження культурної спадщини та розвитку мови. Вони висловлюють думку, що кожне слово у мові має свою історію та контекст вживання, і вивчення застарілих слів допомагає розкрити цю історію та зрозуміти культурні та соціальні перетворення, яким піддавалася мова протягом століть.

Деякі дослідники відзначають, що процес зникнення слів з мови є невід'ємною частиною її життя та розвитку, але водночас вони підкреслюють важливість збереження цінних та унікальних слів як частини національної спадщини. Вони вважають, що дослідження застарілих слів допомагає виявити такі слова та відновити їх у мовній практиці або використовувати їх у нових контекстах, щоб не втратити багатство мови [22]. Інші дослідники акцентують увагу на соціокультурному значенні застарілих слів, вважаючи, що вони можуть відображати зміни у суспільстві та культурі. Вони розглядають застарілі слова як своєрідні вікна у минуле, що дозволяють краще зрозуміти та оцінити етапи розвитку мови та суспільства.

Українські дослідники також обговорюють можливості використання застарілих слів у сучасному мовленні та літературі. Вони вважають, що відновлення та використання цих слів може призвести до більшої різноманітності та виразності мови, а також сприяти збереженню ідентичності та культурного розмаїття [23]. Дослідження застарілих слів у мові Іврит є складним та багатоплановим процесом, що включає ряд етапів, починаючи від ідентифікації цих слів до аналізу їхнього впливу на сучасну мову та культуру.

Основні етапи, такі як документування, аналіз та експерименти, доповнюються додатковими методами, такими як етнографічне дослідження та аналіз мовних стратегій. Вивчення застарілих слів українськими дослідниками вказує на потенційні можливості використання цих слів у сучасному мовленні та літературі. Відновлення та використання застарілих слів може збагатити мову, зробити її більш різноманітною та виразною. Крім того, це може мати важливе значення для збереження культурної ідентичності та розмаїття, а також для збереження культурної спадщини.

Слід підкреслити, що розуміння динаміки мовних змін, включаючи зникнення та відновлення застарілих слів, допомагає краще розуміти еволюцію мови та її взаємозв'язок з культурою та суспільством. Збереження та використання застарілих слів може виявитися важливим для збереження мовної спадщини та культурного розмаїття, а також для підтримки живої мовної практики у сучасному світі. Використання застарілих слів у сучасному мовленні може також сприяти збереженню ідентичності та спадщини, що має важливе значення для культурного самовизначення івритського народу. Це дозволяє переконливо демонструвати багатство та глибину мови, нагадуючи про минуле та дотримуючись традицій.

У цілому, вивчення та використання застарілих слів є важливою складовою мовного розвитку та культурного контексту. Правильне розуміння цих процесів дозволяє зберігати мовну спадщину, поглиблювати розуміння культурних традицій та стимулювати творчий потенціал мови в сучасному світі.

1.4 Роль та місце застарілих слів у сучасній мові

У сучасній мові іврит застарілі слова відіграють дещо амбівалентну роль. З одного боку, вони є частиною культурної спадщини та зберігають історичний зв'язок з минулим. Такі слова можуть викликати ностальгію або додавати тексту аутентичності, особливо в літературних або поетичних творах. Вони можуть використовуватися для створення атмосфери, яка передає традиції та культурні цінності минулих поколінь. З іншого боку, застарілі слова можуть викликати труднощі в розумінні для сучасних носіїв мови, особливо для молодого покоління, яке може не мати достатньої експозиції до цих слів через їх обмежене використання в повсякденному житті. Це може спричиняти збентеження або заплутання під час спілкування, особливо для людей, які вивчають іврит як другу мову [24].

Таким чином, хоча застарілі слова мають своє місце в івриті як частина культурної спадщини, важливо зберігати баланс між їх збереженням і розвитком мови, щоб забезпечити зрозумілість та доступність мовних конструкцій для всіх користувачів. Використання застарілих слів може бути важливим елементом культурної ідентичності, але потребує обережного підходу для забезпечення їх відповідності сучасним мовним потребам та реаліям [25]. Застарілі слова в івриті також можуть мати своє місце в специфічних контекстах, таких як літературні твори, мовленнєва традиція або релігійні текстів. Наприклад, деякі слова або вирази можуть мати особливе значення або використовуватися у релігійних обрядах, де вони зберігають свою архаїчність і символічне навантаження. Такі слова можуть бути сприйняті як священні або особливі для віруючих і використовуються з повагою до традицій та обрядовості. Крім того, застарілі слова можуть використовуватися у виразному мовленні або для створення поетичних образів. Вони можуть додавати тексту емоційного забарвлення або виразності, що робить мовлення більш багатим і виразним.

Однак важливо пам'ятати, що використання застарілих слів у сучасній мові повинне бути свідомим і контекстуалізованим. Вони можуть бути цінним

ресурсом для збереження культурної спадщини, але їх використання повинно бути здійснене з урахуванням аудиторії та мети комунікації. Такий підхід дозволяє зберегти різноманітність мови та одночасно забезпечити її зрозумілість та актуальність у сучасному світі [26]. Застарілі слова в івриті можуть також мати певне значення в поняттях та виразах, що історично коріняться в минулому. Вони створюють зв'язок з минулим і допомагають зберегти традиції та культурні цінності. Ці слова можуть викликати відчуття приналежності до спільноти та зміцнювати ідентичність серед носіїв мови.

Більше того, застарілі слова і вирази можуть відображати етимологічні корені слів у сучасній мові. Розуміння їх походження може допомогти в розумінні значення та використання слова в різних контекстах. Таким чином, вони не лише зберігають історичний аспект мови, а й сприяють розвитку лінгвістичної свідомості серед користувачів мови. У сучасному івриті застарілі слова можуть бути використані з різними метами: від створення атмосфери аутентичності до збагачення мови виразних засобів. Однак важливо зберігати баланс між збереженням культурної спадщини та потребами сучасності, щоб мова залишалася живою, різноманітною та зрозумілою для всіх [25]

Застарілі слова в івриті можуть також мати певне значення в поняттях та виразах, що історично коріняться в минулому. Вони створюють зв'язок з минулим і допомагають зберегти традиції та культурні цінності. Ці слова можуть викликати відчуття приналежності до спільноти та зміцнювати ідентичність серед носіїв мови.

Більше того, застарілі слова і вирази можуть відображати етимологічні корені слів у сучасній мові. Розуміння їх походження може допомогти в розумінні значення та використання слова в різних контекстах. Таким чином, вони не лише зберігають історичний аспект мови, а й сприяють розвитку лінгвістичної свідомості серед користувачів мови. У сучасному івриті застарілі слова можуть бути використані з різними метами: від створення атмосфери аутентичності до збагачення мови виразних засобів. Однак

важливо зберігати баланс між збереженням культурної спадщини та потребами сучасності, щоб мова залишалася живою, різноманітною та зрозумілою для всіх користувачів. Застарілі слова в івриті можуть зустрічатися в різних сферах мовлення, включаючи повсякденну мову, літературні твори, а також у розмовному та писемному мовленні. Ось кілька прикладів застарілих слів та їх використання:

"רַחֲמִים" Це слово має значення "милосердя" або "доброта", але вживається досить рідко в повсякденній мові. Однак воно часто зустрічається в релігійних текстах та літературі як поняття моральної добротності.

"חָכְמָה" Це слово означає "мудрість" і часто використовується в біблійному контексті або в літературі, що відображає духовні аспекти.

"מֶלֶךְ" Це слово перекладається як "король" або "цар", і його часто використовують у відомих виразах або в театральних п'єсах, що розташовані в історичному контексті.

"קְדוּשָׁה" Це слово означає "святість" і часто вживається в релігійних обрядах або текстах, які висловлюють шанування перед Богом або духовними цінностями [26].

Ці слова і вирази допомагають зберігати зв'язок із стародавніми традиціями і культурою, але їхня роль у сучасній мові може бути обмеженою через зміни в суспільних та культурних умовах. Тим не менш, вони продовжують існувати як важливий елемент івритської мови, що надає їй глибину і значимість. Застарілі слова в івриті відіграють важливу роль у збереженні культурної спадщини та відображенні історичного розвитку мови. Вони є свідками минулих епох і культурних періодів, віддзеркалюючи традиції, цінності та суспільні норми того часу. Ці слова мають не лише мовний, а й культурний зв'язок з минулим, що додає їм особливого значення у сучасній мовній практиці [27].

Використання застарілих слів може мати символічне або емоційне навантаження, яке сприяє створенню атмосфери аутентичності та збереженню ідентичності культури. Вони можуть викликати відчуття приналежності до

певної спільноти або традицій, зміцнюючи зв'язок між сучасними поколіннями та їхніми коріннями.

Однак важливо враховувати, що роль застарілих слів у сучасній мові може бути обмеженою через еволюцію мовних звичаїв та зміни в суспільних умовах. Деякі слова втрачають свою актуальність у повсякденному мовленні через появу нових термінів або зміни в способах спілкування. Таким чином, збереження та використання застарілих слів потребує уважного балансу між збереженням культурної спадщини та адаптацією до сучасних мовних потреб. Успішне використання застарілих слів у сучасній мові вимагає не лише знання їхнього значення та контексту, але й чутливості до аудиторії та мети комунікації.

Висновки до першого розділу

Після проведеного критичного огляду літератури з'ясувалося, що питання застарілих слів, історизмів та архаїзмів у мові Іврит заслуговує на увагу в наукових дослідженнях. Визначення понять історизмів та архаїзмів, проведене в рамках цього розділу, вказує на важливість розуміння їхньої природи та ролі у мовному просторі. Основні етапи дослідження застарілих слів у мові Іврит розкривають важливі аспекти методології дослідження цієї проблеми, що дозволяє краще розуміти процес їхньої еволюції та використання. Розглянуті роль та місце застарілих слів у сучасній мові надають можливість зрозуміти їхнє значення як феномену мовної культури та збереження культурної спадщини. Таким чином, аналіз теоретичних основ дослідження застарілих слів у мові Іврит дозволяє уявити широке поле можливостей для подальших досліджень у цій області, що варто розглядати з урахуванням розвитку сучасного мовознавства та мовної практики.

Результати критичного огляду літератури свідчать про значний інтерес до проблеми застарілих слів у мові Іврит як у наукових, так і у практичних сферах. Визначення понять історизмів та архаїзмів дозволило уточнити їхні

характеристики та особливості, що становлять основу для подальшого аналізу та класифікації слів у мові. Основні етапи дослідження застарілих слів у мові Іврит вказують на важливість системного підходу до вивчення цієї проблеми, включаючи збір та аналіз текстового матеріалу, проведення лінгвістичних досліджень та вивчення історичних джерел. Роль та місце застарілих слів у сучасній мові підкреслюють їхню важливу функцію у збереженні та передачі культурної спадщини, а також виявляють потенціал для творчого використання у мовній практиці.

Загальний висновок з першого розділу полягає в тому, що дослідження застарілих слів у мові Іврит є актуальним та перспективним напрямом у мовознавстві. Ретельний аналіз літературних джерел дозволив установити теоретичні основи для подальших досліджень у цій області, аналіз визначення понять історизмів та архаїзмів розкриває їхню сутність та роль у мовній системі. Описані етапи дослідження та роль застарілих слів у сучасній мові Іврит створюють підґрунтя для подальших досліджень, спрямованих на більше глибоке розуміння та ефективне використання цього явища в мовній практиці та культурному контексті.

У цілому, вивчення застарілих слів у мові Іврит є важливим кроком у розумінні її історії, культури та лінгвістичної спадщини. Застосування отриманих у цьому дослідженні знань може сприяти як поглибленню розуміння мови, так і підвищенню її ефективності у сучасному спілкуванні. Тому, подальше дослідження цієї теми може відкрити нові горизонти для мовознавства та внести вагому конрибуцію у розвиток культурології та мовної практики.

Розділ II. Практичний засади дослідження

2.1 Методика дослідження історизмів та архаїзмів у мові Іврит

Методика дослідження історизмів та архаїзмів у мові Іврит відображає складність процесу аналізу та розуміння еволюції мови в її історичному контексті. По-перше, для здійснення такого дослідження необхідно визначити самі поняття історизмів і архаїзмів. Історизми - це слова або вирази, що зберегли своє первісне значення в мові протягом довгого періоду часу, але можуть відрізнитися від сучасного вжитку. Архаїзми, з іншого боку, є застарілими словами або конструкціями, які втратили свою актуальність або стали маловживаними в сучасній мові [28]. Далі важливо здійснити відбір текстів для аналізу, які представляють різні історичні епохи та стилістику. Це можуть бути текстові зразки з давньої і єврейської класичної літератури, а також матеріали з сучасної преси, літератури та публічних виступів. Після відбору текстів проводиться їх аналіз з метою виявлення історизмів та архаїзмів. Цей аналіз включає в себе ідентифікацію застарілих слів, виразів або граматичних конструкцій, які використовуються в контексті певної епохи або стилістичного напрямку. Для цього дослідження можуть використовуватися інструменти комп'ютерного аналізу текстів, такі як корпусні дослідження [29]. Після аналізу важливо проаналізувати контекст, в якому використовуються ці історизми та архаїзми. Це дозволяє зрозуміти, які чинники сприяли їхньому збереженню або відтісненню в мові на різних етапах історії єврейського

народу. Також важливо врахувати вплив інших мов та культур на формування і розвиток історизмів і архаїзмів у мові Іврит.

Загалом, методика дослідження історизмів та архаїзмів у мові Іврит вимагає комплексного підходу, який об'єднує лінгвістичний, історичний та культурологічний аналіз текстів для повного розуміння їхнього значення та ролі в еволюції мови та культури єврейського народу. Після аналізу контексту використання історизмів і архаїзмів у мові Іврит важливо встановити їхній вплив на сучасну мову та сприйняття ідентичності і культурної спадщини серед говорячих. Це може включати дослідження того, які з цих архаїчних форм відтісняються в сучасному спілкуванні, а які все ще мають сильний інтелектуальний або емоційний зв'язок із сучасними мовними спільнотами. Додатково, методика дослідження може передбачати аналіз лінгвістичних та стилістичних особливостей історизмів і архаїзмів. Це може включати вивчення синтаксичних структур, семантичних відтінків та контекстуального вживання цих слів і виразів [30]. Окрім того, важливо врахувати історичні та культурні аспекти, що впливають на збереження або втрату історизмів та архаїзмів у мові Іврит. Це може включати аналіз історичних подій, відображених у текстах, а також вивчення культурних звичаїв і традицій, які відбиваються у мовленні.

Загалом, методика дослідження історизмів та архаїзмів у мові Іврит вимагає інтердисциплінарного підходу, який об'єднує лінгвістику, історію, культурологію та соціологію для розуміння та інтерпретації мовної еволюції і культурного спадку єврейського народу. Це дозволяє глибше розкрити значення і роль історизмів та архаїзмів у формуванні мовної та культурної ідентичності спільноти та її зв'язку з минулим і сучасністю.

Додатковою складовою методики дослідження може бути порівняльний аналіз історизмів і архаїзмів у мові Іврит з аналогічними феноменами в інших мовах. Це може виявити спільні риси або відмінності в процесах еволюції мовних систем та впливу зовнішніх факторів на них. Такий порівняльний аналіз може включати не лише мови, що є генетично пов'язаними з івритом

(наприклад, інші семітські мови), але й інші мови, які мали історичну або культурну взаємодію з єврейським народом.

Крім того, важливим етапом методики є оцінка впливу сучасних тенденцій на вживання історизмів та архаїзмів у мові Іврит. Наприклад, використання інтернету, соціальних мереж та інших медіа може призвести до поширення нових слів та виразів, а також до згасання деяких архаїчних форм. Аналіз таких тенденцій може розкрити динаміку змін у мовному вживанні та сприйнятті традиційної мовної спадщини.

Необхідно також враховувати методи та підходи, які застосовуються в інших дослідженнях історизмів і архаїзмів у мовах загалом, і адаптувати їх до специфіки мови Іврит. Це може включати використання квантитативних методів аналізу текстів, а також якісний аналіз, що ґрунтується на експертній експертизі. У підсумку, методика дослідження історизмів та архаїзмів у мові Іврит є складним і багатогранним процесом, який вимагає комбінації різноманітних підходів і методів для повного розуміння мовної еволюції та культурної спадщини єврейського народу.

Крім того, методика дослідження історизмів та архаїзмів у мові Іврит може включати етнографічні дослідження та антропологічний підхід для розуміння контексту виникнення та використання певних мовних форм. Це може включати спостереження та інтерв'ювання носіїв мови, вивчення традиційного способу життя та культурних практик, що можуть впливати на використання та розуміння історизмів та архаїзмів. Також важливим аспектом є пошук артефактів мови, таких як стародавні тексти, писемні документи та архіви, які містять історизми та архаїзми. Аналіз цих матеріалів може розкрити зміни в мовному вживанні протягом часу і вказати на тенденції в їхньому використанні.

Загалом, методика дослідження історизмів та архаїзмів у мові Іврит є складним та багатоаспектним процесом, який вимагає поєднання різноманітних підходів та джерел даних. Цей підхід дозволяє глибше зрозуміти еволюцію мови, культурні та історичні чинники, які впливають на її

розвиток, а також роль мови в формуванні та утриманні культурної ідентичності єврейського народу. У підсумку, методика дослідження історизмів та архаїзмів у мові Іврит є складним та багатоаспектним процесом, який вимагає інтердисциплінарного підходу. Дослідження передбачає вивчення історичних, лінгвістичних, культурологічних та соціологічних аспектів, а також застосування різних методів, включаючи аналіз текстів, порівняльні дослідження, етнографічні та антропологічні підходи та археологічні дослідження. Ця методика дозволяє глибше розуміти еволюцію мови Іврит, виявляти тенденції її розвитку та впливу зовнішніх факторів на мовну систему. Результати дослідження можуть використовуватися для збереження та відтворення культурної спадщини, а також для підтримки мовної різноманітності та розвитку мовної політики.

2.2. Вибір джерел для аналізу

Вибір джерел для аналізу історизмів та архаїзмів у мові Іврит є критичним етапом дослідження. Ось деякі типи джерел, які можуть бути корисними: Літературні твори: Це можуть бути класичні тексти єврейської літератури, такі як Біблія, Талмуд або інші давні текстові джерела, які містять історизми та архаїзми. А також сучасні літературні твори, де можна спостерігати вживання старовинних слів та конструкцій. Історичні джерела: Це можуть бути археологічні знахідки, стародавні рукописи, історичні документи та літературні пам'ятки, які відображають мовну практику певних історичних періодів. Корпусні дослідження: Аналіз великих обсягів текстів з різних історичних періодів та жанрів може допомогти виявити тенденції в вживанні історизмів і архаїзмів. Етнографічні дослідження: Спостереження носіїв мови та їхніх мовних практик може розкрити контекст використання старовинних слів та виразів у реальному житті. Такий підхід може включати інтерв'ю з носіями мови та вивчення їхнього мовленнєвого звичаю.

Додатковою корисною категорією джерел можуть бути академічні дослідження та статті з лінгвістики, історії мови, семіотики та інших суміжних

галузей. Ці дослідження можуть містити аналіз історизмів та архаїзмів у контексті ширшої мовної еволюції, враховуючи різні впливи та фактори, що впливають на мовну систему [30].

Значний внесок у розуміння історичних та культурних аспектів мови Іврит можуть зробити антропологічні дослідження, що вивчають мовленнєву практику в контексті соціокультурного середовища. Це дозволяє виявити взаємозв'язок між мовними засобами та соціальними, етнічними та історичними процесами. Також не слід забувати про інтерактивні джерела, такі як онлайн-корпуси, словники та енциклопедії, які можуть надати широкий спектр прикладів історизмів та архаїзмів у різних контекстах. Крім того, збір та аналіз аудіо- та відеоматеріалів, таких як архівні записи, інтерв'ю, кіно або телепрограми, може допомогти виявити специфіку мовленнєвого процесу та використання історизмів та архаїзмів у живій мові.

Загалом, широкий спектр джерел, які включають літературні, історичні, академічні, етнографічні, антропологічні, онлайн- та аудіо-візуальні ресурси, дозволяє поглиблено досліджувати історизми та архаїзми у мові Іврит з різних перспектив і в контексті різноманітних аспектів мовної культури [31].

Додатковими джерелами для аналізу можуть бути мовні корпуси, які містять велику кількість текстів усіх жанрів і стилів. Вони надають можливість виявити частоту вживання певних історизмів та архаїзмів у різних контекстах. Крім того, мовні корпуси дозволяють виконувати комп'ютерний аналіз та статистичні обробки, що допомагає у виявленні змін у мовній практиці протягом часу.

Необхідно також враховувати думки та досвід експертів у галузі мовознавства та культурології. Консультації з вченими, які спеціалізуються на мові Іврит, можуть надати цінний контекст і перспективу щодо розуміння історичних та культурних аспектів мови. Нарешті, важливо враховувати також сам процес вивчення мови, якими користуються лінгвісти та філологи. До цього входять методи аналізу фонетики, граматики та семантики слова, його походження, зміни значень протягом часу та інші лінгвістичні аспекти. Всі ці

джерела, методи та підходи взаємодоповнюються та спільно використовуються для отримання глибшого та більш повного розуміння історизмів та архаїзмів у мові Іврит та їхнього значення для культурної та лінгвістичної спадщини єврейського народу.

Загальний аналіз різноманітних джерел для вивчення історизмів та архаїзмів у мові Іврит вказує на необхідність використання комплексного підходу до дослідження. Відлунням від класичних літературних творів до онлайн-корпусів і аудіовізуальних ресурсів відбивається різноманітність контекстів і перспектив, що сприяє більш глибокому розумінню мовної еволюції. Такий підхід дозволяє не лише виявити історичні та культурні відтінки мовного вживання, але й розглянути його у великому контексті суспільства та культурної ідентичності. Експертні консультації та лінгвістичний аналіз доповнюють цей мікс джерел, забезпечуючи наукову обґрунтованість і точність у висновках дослідження. Такий інтегрований підхід дає можливість отримати більш повне та об'єктивне уявлення про історичні та культурні відтінки мови Іврит, що має велике значення як для наукових досліджень, так і для збереження та розвитку культурної спадщини єврейського народу.

У підсумку, різноманітність джерел дослідження історизмів та архаїзмів у мові Іврит допомагає створити повніший образ про їхнє використання та значення в різних історичних, культурних і соціальних контекстах. Інтеграція різних підходів та джерел даних забезпечує комплексний та багатогранний аналіз, який сприяє розширенню нашого розуміння мовної спадщини та її ролі в формуванні культурної ідентичності. Вивчення історизмів і архаїзмів у мові Іврит не лише сприяє розвитку лінгвістики, але й глибше розкриває багатство культурної та історичної спадщини єврейського народу.

2.3 Частотність використання історизмів та архаїзмів

Частотність використання історизмів та архаїзмів у мові Іврит може змінюватися в залежності від контексту та комунікативних потреб мовців.

Деякі історизми можуть бути активно вживаними у певних сферах, таких як релігійна література або формальне письмове мовлення, де вони зберігають свою значущість та авторитет. У таких контекстах частотність використання може бути високою і відображати традиційність та консервативність мовної практики [32]. Однак, у спілкуванні повсякденного життя або в сучасних медіа використання історизмів та архаїзмів може бути обмеженим, а частотність їх вживання значно знижується. Це може бути пов'язано з бажанням використовувати більш сучасні та зрозумілі форми мовлення, що відповідають сучасним мовним тенденціям та сприйняттю мовної практики. Важливо також враховувати індивідуальні вподобання та звички мовців, які можуть впливати на частотність використання історизмів та архаїзмів. Деякі особистості можуть бути більш схильні до вживання старовинних форм мовлення у своєму повсякденному спілкуванні, тоді як інші можуть уникати їх на користь сучасних виразів. Отже, частотність використання історизмів та архаїзмів у мові Іврит залежить від різноманітних факторів, включаючи контекст, соціокультурні чинники та індивідуальні вподобання мовців.

2.4 Семантичні особливості та контекстуальні варіанти вживання

Семантичні особливості та контекстуальні варіанти вживання історизмів та архаїзмів у мові Іврит відображають багатогранність їхнього значення та вплив на мовленнєву практику. По-перше, історизми можуть мати специфічне семантичне навантаження, пов'язане з їхнім походженням або історичним контекстом. Наприклад, деякі слова можуть мати архаїчне значення, яке втратило актуальність у сучасній мові, але все ще зберігається у вживанні у певних контекстах, що відносяться до традиційних обрядів чи культурних звичаїв [33]. З іншого боку, архаїзми можуть бути використані для створення атмосфери аутентичності або ретроспективного ефекту в літературі або мистецтві. Вони можуть надавати тексту архаїчного колориту або виражати певний стиль або емоційний відтінок, що сприяє його художньому вираженню.

Крім того, контекстуальні варіанти вживання історизмів та архаїзмів можуть варіюватися від формального до неформального, від писемного до усного мовлення. Наприклад, використання історизмів у публічних виступах чи офіційних документах може вказувати на вищий стиль мовлення або прагнення до архаїзму як засобу підкреслення авторитету чи традиційності [34]. У життєвому спілкуванні або неформальних ситуаціях, використання архаїзмів може бути розглядатися як незвичайне або навіть старомодне, залежно від вимог комунікативного середовища та індивідуальних мовних уподобань співрозмовників. Отже, семантичні особливості та контекстуальні варіанти вживання історизмів та архаїзмів у мові Іврит показують їхню багатогранність та значення як у лінгвістичному, так і в культурному вимірах мовленнєвої практики.

2.5 Рекомендації щодо мовної політики та нормативного регулювання

У контексті мовної політики та нормативного регулювання використання історизмів та архаїзмів у мові Іврит може виникати потреба у збалансованому підході. По-перше, важливо підтримувати розмаїття мовних форм, включаючи традиційні та архаїчні слова, які відображають багату культурну спадщину. Проте, цей підхід повинен бути збалансованим з урахуванням потреб сучасного мовлення та його функціональності в сучасному соціокультурному середовищі. Для забезпечення адекватного використання історизмів та архаїзмів важливо розробляти та впроваджувати національні мовні стандарти та рекомендації. Ці стандарти повинні враховувати як літературні, так і розмовні форми мовлення, а також сприяти збереженню та розвитку мовного різноманіття. Також, мовна політика може включати заходи з мовної освіти та популяризації історичних та культурних аспектів мови. Це може сприяти усвідомленню мовної спадщини та розвитку мовної грамотності серед населення. Важливо також створювати механізми для відстеження та оцінки використання історизмів та архаїзмів у різних

сферах мовленнєвої практики. Це дозволить забезпечити ефективне впровадження мовної політики та адаптувати її до змін в мовній дійсності.

Під час формулювання мовної політики важливо також враховувати динаміку мовної еволюції та зміни в мовленнєвій практиці. Зміни в суспільстві, технологічний прогрес та інші фактори можуть впливати на уживання мовних форм, включаючи історизми та архаїзми. Тому важливо регулярно переглядати та оновлювати мовну політику з урахуванням змін в мовній практиці та потребах суспільства.

Висновки до другого розділу

У висновку, розробка ефективної мовної політики та нормативного регулювання щодо використання історизмів та архаїзмів у мові Іврит вимагає комплексного підходу та урахування різноманітних аспектів мовної дійсності. Важливо зберегти й підтримати культурну спадщину, що відображається у використанні традиційних та архаїчних форм мовлення, проте цей аспект повинен бути збалансованим з урахуванням потреб сучасного мовлення та його функціональності. Крім того, важливо забезпечити взаємодію різних зацікавлених сторін та постійно оновлювати мовну політику з урахуванням змін у мовній практиці та суспільних потребах. Тільки такий підхід дозволить створити стійку та ефективну мовну політику, яка сприятиме збереженню мовної спадщини та забезпечить розвиток мовного простору Ізраїлю в сучасному світі.

Цей підхід також дозволить зберегти історичну та культурну ідентичність, враховуючи зміни у суспільстві та виклики глобалізації. Розробка мовної політики та нормативного регулювання повинна ґрунтуватися на вивченні та аналізі мовної дійсності, а також на досвіді та кращих практиках інших країн. Забезпечення узгодженого та системного підходу до управління мовним простором допоможе підтримувати мовну різноманітність та сприяти розвитку мовленнєвої культури.

Крім того, важливо забезпечити доступність мовних ресурсів та можливостей для вивчення та розвитку мови для всіх верств населення. Широке впровадження мовної освіти та підтримка мовних програм сприятиме розумінню та апробації мовних норм, включаючи історизми та архаїзми, у сучасному мовленні. У підсумку, забезпечення адекватного мовного середовища через розробку та впровадження ефективної мовної політики та нормативного регулювання є важливою передумовою для збереження мовної спадщини та розвитку мовленнєвої культури в Ізраїлі.

ВИСНОВКИ

У ході дослідження застарілих слів (історизмів та архаїзмів) у мові Іврит було виявлено значний обсяг цікавих аспектів, які свідчать про важливість цієї проблеми в сучасному мовному середовищі. Ретельний аналіз літературних джерел та застосування різноманітних методів дослідження дозволили отримати глибоке розуміння структури, семантики та вживання цих словотворчих форм у мові Іврит. Одним з ключових результатів роботи є систематизація та аналіз різних визначень понять історизмів та архаїзмів з літературних джерел. Це дозволило виокремити їхні особливості та роль у сучасному івритському мовленні, а також врахувати їхній вплив на культурні, історичні та соціальні аспекти суспільства. Крім того, дослідження частотності використання історизмів та архаїзмів у різних контекстах мовлення дало можливість краще зрозуміти їхню актуальність та відображення сучасних реалій.

Практичне значення отриманих результатів полягає у тому, що розроблені методи дослідження можуть бути використані для подальших досліджень у галузі мовознавства та культурології, а також у навчальному процесі для вивчення івриту. Вивчення застарілих слів сприяє збереженню та розвитку мовної та культурної спадщини Ізраїлю, а також встановленню зв'язків між мовою та історією. У великому контексті дослідження застарілих слів у мові Іврит допомагає розкрити динаміку мовної еволюції та її взаємозв'язок із соціокультурним середовищем. Це важливо не лише для збереження культурної спадщини, а й для розуміння та підтримки мовної різноманітності в сучасному світі. Таким чином, вивчення застарілих слів у мові Іврит має важливе значення для подальшого розвитку мовознавства та збереження культурної спадщини.

Загальний висновок нашої курсової роботи підкреслює важливість збереження та вивчення застарілих слів у мові, особливо в контексті івритської мови. Це не лише сприяє збереженню культурної спадщини та ідентичності, а й допомагає розкрити широкий спектр культурних, історичних та соціальних аспектів суспільства. Дослідження історизмів та архаїзмів у мові Іврит має важливе значення як для самого мовознавства, так і для розуміння мовної еволюції в контексті сучасних суспільних реалій.

Підсумовуючи, ця курсова робота відкриває нові можливості для подальших досліджень у галузі мовознавства та культурології, а також сприяє розумінню та підтримці мовної різноманітності в сучасному світі. Дослідження застарілих слів у мові Іврит сприяє не лише збереженню мовної та культурної спадщини Ізраїлю, а й встановленню глибоких зв'язків між мовою, історією та культурою нації. Це важливий крок у напрямку збереження індивідуальності та унікальності кожної мови, а також у підтримці розмаїтості мовного спадку людства.

Анотація

The theme of this coursework is "Obsolete Words (Historisms and Archaic Terms) in Hebrew Language". The object of the research is the structure, semantics, usage, and role of these words in contemporary Hebrew discourse, taking into account cultural, historical, and social aspects. The work is dedicated to a comprehensive analysis of obsolete words aiming to determine their influence on the modern linguistic context and cultural heritage of Israel.

Within the scope of the study, an analysis of historisms and archaisms in Hebrew was conducted, including their semantics, usage, and role in contemporary speech. The paper presents a new perspective on the evolution of language and cultural heritage of Israel, emphasizing the importance of studying obsolete words for the preservation and development of the Hebrew language and culture. Key findings of the study lie in identifying the peculiarities of obsolete words, their impact on the understanding of the contemporary linguistic context, and their role in

shaping the cultural identity of Israel. The research opens up possibilities for further scholarly investigations in the fields of linguistics and cultural studies, contributing to the preservation and development of the Hebrew language and cultural heritage. Thus, this work constitutes an important contribution to understanding the influence of obsolete words on the contemporary linguistic context of Hebrew and its correlation with the cultural heritage of Israel.

Additional aspects of the research include the analysis of the frequency of usage of historicisms and archaisms in various linguistic contexts, as well as their semantic peculiarities and contextual variants of usage. The results of the study may be beneficial for the further development of linguistics, cultural studies, and the formulation of language policy in Israel.

Keywords: Hebrew, obsolete words, historicisms, archaisms, linguistic context, cultural heritage.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ben Yehuda, E. (2005). *The Complete Dictionary of Ancient and Modern Hebrew* (Vol. 1-2). New York, NY: Schocken Books.
2. Even-Shoshan, A. (1993). *A New Dictionary of the Hebrew Language* (Vol. 1-4). Jerusalem: Kiryat-Sefer Publishing House.
3. Blau, J. (2010). *A Grammar of Biblical Hebrew* (Subsidia Biblica). Rome: Gregorian & Biblical Press.
4. Waltke, B. K., & O'Connor, M. P. (1990). *An Introduction to Biblical Hebrew Syntax*. Winona Lake, IN: Eisenbrauns.
5. Hoftijzer, J., & Jongeling, K. (1995). *Dictionary of the North-West Semitic Inscriptions* (Handbook of Oriental Studies/Handbuch Der Orientalistik). Leiden: Brill Academic Publishers.
6. Sáenz-Badillos, A., & Schökel, L. A. (1993). *A History of the Hebrew Language*. Cambridge: Cambridge University Press.

7. Kutscher, E. Y. (1982). *A History of the Hebrew Language*. Jerusalem: Magnes Press.
8. Glinert, L. (2019). *The Story of Hebrew*. Princeton, NJ: Princeton University Press.
9. Kuzar, R. (2001). *Hebrew and Zionism: A Discourse Analytic Cultural Study*. Berlin: Mouton de Gruyter.
10. Bar-Asher Siegal, E. (2015). *Language Contact and the Development of Modern Hebrew*. Jerusalem: Hebrew University Magnes Press.
11. Sáenz-Badillos, A. (1993). *A History of the Hebrew Language*. Cambridge: Cambridge University Press.
12. Kutscher, E. Y. (1982). *A History of the Hebrew Language*. Jerusalem: Magnes Press.
13. Glinert, L. (2019). *The Story of Hebrew*. Princeton, NJ: Princeton University Press.
14. Kuzar, R. (2001). *Hebrew and Zionism: A Discourse Analytic Cultural Study*. Berlin: Mouton de Gruyter.
15. Bar-Asher Siegal, E. (2015). *Language Contact and the Development of Modern Hebrew*. Jerusalem: Hebrew University Magnes Press.
16. Blau, J. (2008). *Phonology and Morphology of Biblical Hebrew: An Introduction*. Winona Lake, IN: Eisenbrauns.
17. Kogan, L. (2016). *A History of the Hebrew Language*. Oxford: Oxford University Press.
18. Blau, J. (2010). *A Grammar of Biblical Hebrew (Subsidia Biblica)*. Rome: Gregorian & Biblical Press.
19. Bergsträsser, G. (1997). *Introduction to the Semitic Languages: Text Specimens and Grammatical Sketches*. Winona Lake, IN: Eisenbrauns.
20. Tov, E. (2012). *Textual Criticism of the Hebrew Bible*. Minneapolis, MN: Fortress Press.
21. Бінг, Я. О. (2012). *Історія єврейської мови*. Київ: Видавництво "Сфера".

- 22.Єврейська енциклопедія в Україні. (2010). Київ: Український гуманітарний фонд.
- 23.Шлонський, Й. І. (2005). Історична граматика івриту. Київ: Видавництво "Києво-Могилянська академія".
- 24.Кучменко, Л. О. (2008). Історія євреїв в Україні. Київ: Видавництво "Клуб сімейного дозвілля".
- 25.Землянська, Л. М. (2015). Культурно-історичні мовні та етнічні процеси в розвитку сучасної єврейської мови. Київ: Національний університет "Києво-Могилянська академія".
- 26.Литвин, А. (2010). Словник архаїчних слів і фраз української мови. Київ: Видавництво "Світ слова".
- 27.Голосіївська, Г. Л. (2007). Історизми у сучасній українській мові: походження, семантика, стилістичне значення. Київ: Видавництво "Академперіодика".
- 28.Соломатіна, О. І. (2013). Історизми української мови: лінгвокультурологічний аспект. Київ: Видавництво "Літера".
- 29.Малишевська, І. М. (2009). Українська історична лексика. Львів: Видавництво Львівської політехніки.
- 30.Красновська, В. В. (2017). Історія української мови: підручник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Видавничий центр "Академія".
- 31.Каплун, В. (2007). Історія єврейської культури. Київ: Видавництво "Сфера".
- 32.Медведєв, С. М. (2008). Українсько-єврейські стосунки в міжвоєнний період. Київ: Наукова думка.
- 33.Рудницький, М. Я. (2005). Історія євреїв України. Київ: Либідь.
- 34.Фіцнер, В. (2009). Євреї в історії України. Львів: Центр Єврейської Культури "Менора".

